

شکایت ایران از روسیه به خاطر اس-300

ali / خبرگزاری آران

ایران رسماً اعلام کرد از روسیه به دلیل عمل نکردن به تعهداتش در قرارداد فروش اس-300 شکایت کرده است

به گزارش آران نیوز، محمود رضا سجادی، سفیر ایران در مسکو اعلام کرد: «در قرارداد اس-300 آمده است که اگر یکی از دو طرف به تعهداتش عمل نکند دیگری می تواند علیه او شکایت کند. یکی از مقامات روسیه که در این رابطه سفری به ایران داشت، به ما گفت که اگر شما به دیوان شکایت کنید و آن ها اعلام کنند که تحویل سامانه اس-300 مغایر با قطعنامه نیست ما آن را به شما خواهیم داد».

وی ادامه داد: «اعتقاد عمومی ما این بود که تحویل سامانه اس-300 مغایر با قطعنامه نیست و شکایت کردیم تا به این وسیله روسیه بتواند راه کارها و مجوزهای حقوقی لازم را برای تحویل اس-300 به ایران به دست آورد».

الکساندر لوکاشویچ، سخنگوی وزارت خارجه روسیه بلافاصله به این خبر واکنش نشان داد و گفت که روسیه از این تصمیم ایران «متحیر» شده است. وی گفت روسیه ترجیح می داد این موضوع در گفت و گو دو جانبه با ایران حل شود نه در دادگاه بین المللی.

در عین حال، برخی منابع در تهران می گویند احتمال اینکه همانطور که سجادی گفته درباره این شکایت هماهنگی میان تهران و مسکو انجام شده باشد، منتفی نیست.

سامانه اس-300 یک سیستم دفاع هوایی است که توسط شرکت آلماز روسیه ساخته شده است. این سیستم توانایی سرنگونی هواپیماهای جنگنده و نیز توانایی انهدام موشک های کروز در شعاع 145 کیلومتری را داراست و تا ارتفاع 27 کیلومتری می تواند اهداف پروازی را هدف قرار دهد. برد موشک های این سامانه به 300 کیلومتر می رسد و در هر نوع شرایط آب و هوایی قابلیت عملیاتی شدن دارد. روس ها مدعی اند این سیستم دفاعی، توانایی مقابله با سیستم موشک های پاتریوت آمریکایی را داراست و قادر است 100 هدف را به طور همزمان ردیابی و 12 هدف را همزمان مورد حمله قرار دهد. منحرف کردن یا از کار انداختن اس-300 از سوی سیستم های اغتشاشگر، تقریباً غیر ممکن است. رادار این موشک از فاصله 250 کیلومتری، جسم پرنده ای به ابعاد 25 سانتی متر مربع را براحتی تشخیص می دهد. مقامات عالی رتبه پنتاگون بارها اذعان کرده اند؛ آمریکا در حال حاضر هیچ وسیله ای برای از کار انداختن موشک اس-300 در اختیار ندارد.

ایران در آوریل 2005 قراردادی به ارزش 800 میلیون دلار برای دریافت 65 سامانه S-300 PMU-1 با روسیه امضا کرد. ایران 166 میلیون و 800 هزار دلار به عنوان پیش پرداخت این قرارداد به روسیه پرداخت کرد ولی این سامانه ها هرگز به ایران تحویل نشد.

از سال 2007 تا سال 2010 روس ها به بهانه های متعدد اجرای این قرارداد را به تعویق انداختند و در سال 2010 پس از آنکه قطعنامه 1929 صادر شد، رسماً اعلام کردند اس-300 را به ایران تحویل نخواهند داد چرا که قطعنامه سازمان ملل فروش این سلاح به ایران را ممنوع کرده است. نیکولای ماکارف، رئیس ستاد مشترک نیروهای مسلح روسیه در روز چهارشنبه 22 سپتامبر 2010 (31 شهریور 1389) اعلام کرد که روسیه به دلیل تحریم های بین المللی، تصمیم گرفته است که موشک های اس-300 را به ایران تحویل ندهد و موشک های اس-300 بی تردید شامل تحریم است. در همان روز دیمیتری مدودف، رئیس جمهور روسیه فرمانی صادر کرد که صادرات اقلام نظامی فهرست شده در قطعنامه 1929 از جمله سامانه اس-300 را به ایران ممنوع اعلام می کرد.

این در حالی است که اس-300 به وضوح تحت تحریم های سازمان ملل نیست. قطعنامه 1929 صرفاً صدور سامانه های تهاجمی به ایران را ممنوع می کند و حال آنکه اس-300 یک سامانه کاملاً دفاعی است. این موضوعی است که روس ها خود نیز به آن اذعان کرده اند. به عنوان نمونه ولادیمیر نازاروف، معاون دبیر شورای امنیت روسیه در روز 26 بهمن 1388 با تدافعی خواندن سیستم های موشکی اس-300 گفت: «این معامله در زمره هیچ یک از تحریم های بین المللی نیست چرا که سخن بر سر تحویل تسلیحات منحصرافاً دفاعی است». در 20 خرداد 1389 هم سرگئی لاوروف وزیر خارجه روسیه رسماً اعلام کرد که قطعنامه 1929 شورای امنیت تأثیری بر قرارداد سیستم دفاع موشکی اس-300 ندارد زیرا این سیستم یک سیستم دفاعی است که تحت مفاد قطعنامه صادره قرار نمی گیرد. جالب است که حتی آمریکایی ها به ناچار اذعان کردند که فروش اس-300 به ایران طبق قطعنامه 1929 ممنوع نیست. پی جی کراولی، سخنگوی وزارت خارجه آمریکا در 23 خرداد 1389 اعلام کرد این موضع روسیه را که قطعنامه 1929 شورای امنیت شامل حال فروش سیستم های دفاع موشکی اس-300 به ایران نمی شود تأیید می کند.

با این وجود سؤال این است که چرا روسیه از تحویل این موشک ها به ایران خودداری می کند؟ در این باره چند نکته مهم وجود دارد.

1- برخی کارشناسان عقیده دارند دلیل اصلی عدم تحویل اس-300 به ایران، معامله ای است که میان روسیه از یک سو و آمریکا و اسرائیل از سوی دیگر انجام شده است. یک سند منتشر شده توسط ویکی لیکس می گوید روسیه در ازای خودداری از فروش اس-300 به ایران یک قرارداد مهم درباره دریافت نسل پیشرفته ای از هواپیماهای بدون سرنشین با اسرائیل امضا کرده است. به همین دلیل است که برخی کارشناسان می گویند تبعیت از قطعنامه سازمان ملل بهانه ای بیش نیست و روس ها به خوبی می دانند که تحویل اس-300 به ایران هیچ یک از الزامات قطعنامه 1929 را نقض نمی کند (نگاه کنید به کنستانتین بوگدانف، ریانووستی، 4 شهریور 1390).

2- دلیل دوم احتمالاً این است که غربی ها به خوبی می دانند تحویل اس-300 به ایران عملاً گزینه حمله هوایی به تأسیسات هسته ای ایران را از روی میز آنها حذف خواهد کرد و به همین دلیل امتیازهای کلانی بابت لغو این قرارداد به روسیه واگذار کرده اند.

3- سومین دلیل این است که روس ها می خواهند موضوع اس-300 را به عنوان یک ابزار چانه زنی در روابط خود، هم با ایران و هم با غرب، حفظ کنند. به همین دلیل برخی کارشناسان عقیده دارند روس ها نهایتاً این قرارداد را لغو نخواهند کرد و فقط سعی می کنند با طولانی و پیچیده کردن آن مانند قرارداد نیروگاه بوشهر- حداکثر امتیاز را از غرب دریافت کنند. توجه به این نکته مهم است که مطابق متن قرارداد اگر روسیه آن را به طور یک جانبه لغو کند علاوه بر مبلغ 800 میلیون دلاری قرارداد، باید 400 میلیون دلار هم به عنوان خسارت به ایران پرداخت کند. ضمن اینکه روس ها بدون شک نگران هستند که ایران بتواند در داخل سامانه اس-300 را شبیه سازی کند، چیزی که احمد وحیدی وزیر دفاع ایران در روز 31 شهریور 1389 آن را تأیید کرد. علاوه بر این، این احتمال هم منتفی نیست که ایران بتواند از کشورهای ثالثی مانند چین یا ونزوئلا این سامانه را دریافت کند. مسکو 15 سری از سامانه موشکی اس-300 را در فروردین 1388 به چین تحویل داد. این حدس هم به طور جدی توسط برخی تحلیلگران مطرح است که روسیه موضوع تحویل اس-300 به ایران را به عنوان بخشی از مدالیته گام به گام خود مطرح کرده باشد.

انتهای پیام